

adoption & samfund

Fra verdens bedste adoptionssystem til verdens dyreste kontrolsystem

Af Michael Paaske, formand for Adoption & Samfund

Danish International Adoption (DIA) meddelte torsdag, at man fra årsskiftet ophører med at optage nye ansøgere på venteliste, fordi der mangler økonomisk sikkerhed for, at sagerne kan gennemføres. Det finder vi stærkt bekymrende.

Der var engang, hvor Danmark var blandt de bedste i verden til adoption. I dag er det sådan, at vi i Danmark betaler mere end 5 millioner årligt til ekstraordinær kontrol af ca. 40-50 adoptionssager om året. Det samlede beløb til tilsynet løber op i mere end 20 millioner kr. uden at en eneste adoptionssag er blevet stoppet. Det er uheldigt.

Antallet af adoptioner er faldet med 61 procent fra 174 børn i 2013 til kun 68 børn i 2018, og faldet fortsætter i år til ca. 45 børn. Mange, som ønsker adoption, bliver ikke godkendt, blandt andet fordi kravene til adoptanter er skærpede til det yderste. For meget mener vi i Adoption og Samfund. En anden del af årsagen er, at mange fravælger adoption, fordi det er for dyrt, mellem 165.000 kr. og 293.000 kr. koster det i dag. Endelig er det naturligvis også langt nemmere i dag, med medicinsk behandling at opnå graviditet.

I 2016 vedtog et bredt flertal i Folketinget at international adoption fortsat skulle være en god mulighed for at stifte familie i Danmark. Men på baggrund af udviklingen på adoptionsområdet aftalte partierne i 2018, at der skulle arbejdes på at finde en mere bæredygtig model på adoptionsområdet og Ankestyrelsen, som har tilsynet, gik i gang med dette arbejde.

En lukket kreds af embedsfolk

Som interesseorganisation for ca. 2.500 medlemsfamilier måtte vi bestyrkede se på, at dette afgørende analyse- og udviklingsarbejde foregik i en hermetisk lukket embedsmandskreds i Ankestyrelsen, og blev udført af embedsfolk, der udelukkende er beskæftiget med at føre tilsyn. Ankestyrelsen valgte, til vores store overraskelse, ikke at inddrage de vigtigste adoptionseksperter, hverken den formidlende organisation Danish International Adoption (DIA) eller os i Adoption og Samfund, som repræsenterer de adopterede og adoptanter i Danmark.

Frem for at vælge åbenhed og inddragelse nægtede Ankestyrelsen os indsigt i høringens første del og i den rapport, som styrelsen har bestilt hos International Social Service (ISS). Dette betragtede vi som helt unødvendig hemmeligholdelse og derfor klagede vi den 26. juni 2019 til Folketingets Ombudsmand.

Klagen blev heldigvis hørt og har medført en delvis åbning, men nu må vi ikke se den anden del af høringen og den endelige ISS-rapport. Derfor har vi igen klaget til Ombudsmanden.

adoption

& samfund

Vi tror ikke på en statslig model

Så vidt vi forstår, kan der blive tale om at indføre en statslig formidlingsmodel. Med fare for at skyde gråspurve med kanoner føler vi os nødsaget til her, i fuld offentlighed, at give vores holdning til kende. Skulle anbefalingen fra Ankestyrelsen falde ud til en statslig model, vil vi give følgende advarsel:

For det første er der ikke er dokumentation for, at en statslig model kan fungere. Der findes ikke et eneste land i verden, som vi kan sammenligne os med, der har en sådan model. Skulle en statslig model komme på tale vil vi derfor sige, at vi finder det uansvarligt at indføre en ny model, der ikke er dokumentation for, kan fungere. Vi må også påpege, at en lang række lande ikke ønsker at samarbejde direkte med en statslig myndighed, men tværtimod kræver at samarbejdet sker med en NGO, som den nuværende danske organisation DIA.

Hvis vi var blevet inviteret til at give input, ville vi også have understreget at international adoption kræver de helt rette kulturelle, sociale og faglige kompetencer. Vi ville have sagt, at disse kompetencer ikke er tilstede i Ankestyrelsen. Som navnet antyder arbejder Ankestyrelsen primært med ankesager, men er af uforklarlige årsager blevet tildelt tilsynet på adoptionsområdet. En forvaltning af tilsyn, som i øvrigt er blevet kritiseret af nogle af vores samarbejdslande, fordi danske embedsmænd blander sig i landenes interne processer, regler og sædvaner. Vi kan roligt kalde det elefanten i en glasbutik.

Endelig ville vi, hvis vi blevet spurgt, have anbefalet at adoption blev flyttet til Udenrigsministeriet, hvor man har lige præcis den erfaring og viden, der matcher de særlige behov, der er brug for på adoptionsområdet. Det vil sige indsigt i kulturforskelle og gode/dybe relationer mellem lande.

Vi tror på den islandske model

Vi ønsker at fastholde den nuværende model, hvor det er en uafhængig NGO, som står for formidling af adoptioner i Danmark.

Vi foreslår at gøre det billigere for ansøgerne og også at skabe større gennemsigtighed for ansøgerne. Giv den formidlende organisation tilliden tilbage med en økonomisk ramme, der rummer samtlige faste omkostninger til adoptionerne. Ansøgerne bør kun bære de direkte og variable omkostninger, dvs. typisk rejse- og ophold mv. i oprindelseslandet.

Vi er inspirerede af den islandske model, der fungerer særdeles godt. Samarbejdet mellem den islandske formidlende organisation og Justitsministeriet i Island er baseret på gensidig tillid og ikke nidkærhed og overflødig kontrol. Dette blev blandt andet dokumenteret ved en adoptionskonference i Reykjavik i september måned.

De mere end 5 millioner kr. som vi årligt betaler til Ankestyrelsens ekstraordinære kontrol af ca. 40-50 adoptionssager svarer til næsten ca. halvdelen af DIA's årlige omsætning. Det er vanvittigt og må stoppes nu.

adoption & samfund

For os er det kun barnets tarv der tæller, og her i Danmark bør vi kunne give endnu flere børn, der ikke har bedre alternativer, muligheden for at få en god familie.